

Nye sygdomme i dansk kartoffelavl

Rapport 2018

Stængeldød pga. Pythium

Stængeldød pga. sortbakterie

Skrevet af:
Henrik Pedersen

AKV Langholt AmbA
Gravsholtvej 92
9310 Vodskov

Resumé

Projektet har til formål at få et overblik over, hvilke sygdomme, der forekommer i dansk kartoffelavl, og omfanget af disse, og ud fra dette tage stilling til evt. nye tiltag mod specifikke sygdomme. Specielt har der været fokus på at få større klarhed over forekomst af sygdommen Black Dot og dens udvikling i dansk kartoffelavl. Andre sygdomme som Verticilium, Cercospora, Fusarium og Pythium er også med. I 2018 er der i de undersøgte prøver blevet fundet Black Dot i 50% af planteprøverne, Verticilium i 8% af prøverne og Pythium i 25% af prøverne. Specielt forekomsten af Pythium er overraskende, idet vi og andre i marken forvekslede Pythium med sortben.

Ekspertisen inden for kartofler bliver stadig mindre, og inden for sygdomsområdet er vi langt hen ad vejen afhængig af udenlandske laboratorier. Malgorzata Kowalik-Kepler (MK-K) er uddannet biolog, og gennem 15 års erfaring som plantepatolog ved Gartnerirådgivningen i Skejby har hun opnået en solid teoretisk og praktisk erfaring omkring sygdomme, og har i denne egenskab foretaget de fleste af analyserne i denne undersøgelse

Beskrivelse af projekt 2018

Der blev i 2018

- Foretaget over 40 analyser hos MK-K
- Der har været sendt prøver til Holland for specialanalyser (nematoder, bakterier, virus)
- Der har været samarbejde med Mogens Nicolajsen, Flakkebjerg om undersøgelse for Phytoplasma
- Lars Bødker, Seges og Annette Møller Sørensen og Jesper Kjelde, Sagro har bidraget med prøver
-

Resultater

Black Dot

- I prøver udtaget i første halvdel af vækstsæsonen var der beskedent forekomst af Black Dot, mens der i prøver udtaget i sidste del blev fundet Black Dot i næsten alle prøver. Det tørre vejr menes at have forsinket udviklingen af Black Dot.
- I nordjyske marker med min. 3 kartoffelfrie år blev der målt et smitteindex på 2,1 (hvor 5 er max.). I midtjyske marker med tættere kartoffelsædskifte blev der fundet et smitteindex på 3,7.

Pythium

- I prøver udtaget i sidste del af sæsonen er der i Nordjylland fundet Pythium i 23% af prøverne, og i Midtjylland blev det fundet i 86% af prøverne.
- Pythium kan forveksles med sortben (og bliver det!), men konsekvensen af forekomst er væsentligt større ved sortben end ved Pythium.

Verticilium

- Der er fundet Verticilium i 4 prøver i alt
- Dette bekræfter, at sygdommen forekommer, men ikke er alment forekommende
- En del prøver blev udtaget pga. mistanke om forekomst af Verticilium, men de fleste viste sig at være Pythium-råd (billedet)

Sædskifte

- Black Dot, Pythium og Verticilium er jordbårne, og primær skade altså kommer fra jorden
- Smittespredning kan forekomme med læggekartofler
- Især Pythium har mange værtsplanter
- Den hyppigere forekomst af Black Dot og Pythium i midt-/sydjyske prøver kan skyldes, at der her dyrkes kartofler hyppigere i sædskiftet end i Nordjylland, men udtagningsstiden for midtjyske prøver er i gennemsnit senere end nordjyske, hvilket kan medvirke til højere infektion ved analysen

Phytoplasma

- Planter, der bliver rødlige, lidt sammenkrøllede og med lidt strittende vækst kunne være inficeret med Phytoplasma. I samarbejde med Lars Bødker og Mogens Nicolajsen er der undersøgt for dette i 2018, uden der dog er fundet forekomst.

Trykket vækst i læggekartofler

- Der er undersøgt planter med lidt trykkende vækst i læggekartoflerne. Mistanken var, at årsagen kunne findes i Moptop-virus eller tobak-rattlevirus. Der blev ikke fundet noget i prøverne.

Undersøgelsen fortsætter i 2019

Bilag : Oversigt over prøver

